

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/46/2023
Identifikačné číslo spisu: 1208212733
Dátum vydania rozhodnutia: 30.10.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:1208212733.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivicy Čelkovej v spore žalobcu VODOHOSPODÁRSKA VÝSTAVBA, ŠTÁTNY PODNIK, so sídlom P.O.BOX 45, Karloveská 2, 842 04 Bratislava - mestská časť Karlova Ves, IČO: 00 156 752, zastúpeného soukeník - štrpka s. r. o., so sídlom Strážnická 8141/5, 811 08 Bratislava - mestská časť Staré Mesto 811 08, IČO: 36 862 711, proti žalovaným 1/ Slovenské elektrárne, a.s., so sídlom Pribinova 40, 811 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 35 829 052, zastúpenému advokátskou kanceláriou ATLegal, s. r. o., so sídlom Mlynské Nivy 73, 821 05 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 47 231 424, 2/ MH Manažment, a.s., so sídlom Turbínova 3, 831 04 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 50 088 033, zastúpenému RUŽIČKA AND PARTNERS s. r. o., so sídlom Vysoká 2/B, 811 06 Bratislava, IČO: 36 836 360, 3/ Slovenský energetický podnik, štátny podnik v likvidácii, so sídlom Bojnická 10, 831 04 Bratislava, IČO: 00 002 682 (vymazaný z Obchodného registra dňa 6. marca 2025 s dôvodom výmazu: dobrovoľný výmaz), 4/ Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, so sídlom Mlynské nivy 44/a, 827 15 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 00 686 832, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Erik Končok, s.r.o., so sídlom Vojtecha Tvrdého 793/21, 010 10 Žilina, IČO: 52 789 870, o vyslovenie neplatnosti Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B2-23Cb/163/2008 (pôvodne na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 23Cb/163/2008), v konaní o dovolaní žalobcu a žalovaného v 4. rade proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/87/2020-4098 zo dňa 12. októbra 2022, takto

rozhodol:

I. Dovolacie konanie voči žalovanému 3/ z a s t a v u j e.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/87/2020-4098 z 12. októbra 2022 vo výroku I. v časti o potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby proti žalovanému 1/, 2/ a 4/ a vo výroku II. v časti o priznaní nároku na náhradu trov odvolacieho konania žalovaným 1/, 2/ a 4/, ako aj rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 23Cb/163/2008-3045 zo dňa 5. marca 2019 vo výroku I. v časti o zamietnutí žaloby proti žalovanému 1/, 2/ a 4/ a vo výroku III. a V. v časti o nároku žalovaných 1/, 2/ a 4/ na náhradu trov konania o žalobe z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie Mestskému súde Bratislava III.

III. Dovolanie žalovaného 4/ o d m i e t a.

IV. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov v zastavenej časti dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II ako súd prvej inštancie (ďalej aj „prvoinštančný súd“) rozsudkom č. k. 23Cb/163/2008-3045 zo dňa 5. marca 2019 prvým výrokom žalobu žalobcu zamietol, druhým výrokom vzájomnú žalobu žalovaného v 3. rade zamietol, tretím výrokom priznal v konaní o žalobe žalobcu žalovaným v 1., 2., 3. a 4. rade nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu, štvrtým výrokom priznal v konaní o vzájomnej žalobe žalovaného v 3. rade žalobcovi, žalovanému v 1. rade, žalovanému v 2. rade a žalovanému v 4. rade nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi (správne malo znieť „žalovanému v 3. rade“ - pozn. dovolacieho súdu) v plnom rozsahu, napokon piatym výrokom vyslovil, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku vyplýva, že žalobca sa žalobou, doručenou súdu prvej inštancie dňa 20. júna 2008, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by určil, že Dohoda o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG (Vodnej elektrárne Gabčíkovo - pozn. dovolacieho súdu), uzavretá dňa 24. marca 2006 (ďalej aj ako „Dohoda“) medzi štátnym podnikom VODOHOSPODÁRSKA VÝSTAVBA, ŠTÁTNY PODNIK, spoločnosťou Slovenské elektrárne, a.s., Fondom národného majetku SR, štátnym podnikom Slovenský energetický podnik, štátny podnik v likvidácii a Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo hospodárstva SR“) je v časti upravujúcej nárok spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s. na finančné vysporiadanie vo výške 4.389.661.088,-- Sk podľa čl. 6 Dohody neplatná, a zároveň zaviazal žalovaných na náhradu trov konania.

3. Z Dohody súd prvej inštancie zistil, že žalobca a žalovaný v 1. rade (ďalej tiež ako „žalovaný 1/“), Fond národného majetku SR, žalovaný v 3. rade (ďalej tiež ako „žalovaný 3/“) a žalovaný v 4. rade (ďalej tiež ako „žalovaný 4/“) dňa 24. marca 2006 uzatvorili zmluvu, ktorej účelom bola úprava vlastníckych práv k majetku VEG v súlade so Zmluvou o výstavbe a prevádzke vodných diel Gabčíkovo - Nagymaros, ako aj v súlade s rozsudkom Medzinárodného súdneho dvora so sídlom v Haagu z 25. septembra 1997 vo veci Gabčíkovo - Nagymaros a v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, ďalej úprava prevádzkového režimu majetku VEG a jeho správy ako celku v zmysle čl. 11 Zmluvy o výstavbe a prevádzke vodných diel Gabčíkovo - Nagymaros a v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, dosiahnuť finančné vysporiadanie medzi účastníkmi tejto Dohody tak, aby žalovaný 1/ získal náhradu za vysporiadanie podľa tejto dohody a splniť ustanovenia Zmluvy o kúpe akcií uzatvorenej dňa 17. februára 2005 medzi Fondom národného majetku SR na jednej strane ako prevodcom a Ministerstvom hospodárstva SR a Enelom ako kupujúcim, týkajúcej sa predaja a odkúpenia 66 % akciového kapitálu žalovaného 1./ Na základe Dohody malo žalobcovi vzniknúť právo zaradiť majetok VEG do majetku štátu, s ktorým hospodári, pričom žalovaní 1/, 3/ a 4/, ako aj Fond národného majetku SR sa vzdali akýchkoľvek práv k majetku VEG. Žalobca mal podľa tejto Dohody zároveň vyplatiť žalovanému 1/ náhradu za majetkové vysporiadanie v sume 4.398.661.088,-- Sk. Účinnosť Dohody mala nastať po splnení odkladacích podmienok uvedených v čl. 9 bod 9.2 zmluvy, a to po uzatvorení Zmluvy o kúpe akcií, Zmluvy o prevádzkovaní VEG, vysporiadaní pohľadávky žalovaného 1/ voči združeniu Dunaj, uzatvorení Zmluvy o odškodnení pri predčasnom ukončení Zmluvy o prevádzkovaní VEG, schválení uzavretia tejto Dohody Ministerstvom hospodárstva SR, ako aj výkonným výborom Ministerstva hospodárstva SR. Po pripustení zmeny žalobného petitu uznesením č. k. 23Cb/163/2008-353 sa žalobca domáhal určenia neplatnosti čl. 6 Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG, ktorý upravoval nárok žalovaného 1/ na finančné vysporiadanie vo výške 4.398.661.088,-- Sk, ako aj určenia, že žalobca je jediným oprávneným prevádzkovateľom a správcom majetku VEG. Súd prvej inštancie úvodom poukázal na to, že základným predpokladom úspešnosti žaloby o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, sú po procesnej stránke dve skutočnosti; prvou je, že subjekty sporového konania sú nositeľmi vecnej legitímácie a druhou, že na

určení je naliehavý právny záujem.

4. V priebehu konania stratil pôvodný žalovaný 2/, ktorým bol Fond národného majetku SR, spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania, nakoľko bol dňa 21. januára 2016 dobrovoľne vymazaný z obchodného registra. Právnym nástupcom sa stala v zmysle rozhodnutia Ministerstva hospodárstva SR č. 49/2015 spoločnosť MH Manažment, a.s. Súd preto rozhodol uznesením tak, že pokračoval v konaní so spoločnosťou MH Manažment, a.s. ako žalovaným v 2. rade ako univerzálnym právnym nástupcom pôvodného žalovaného 2/. Napriek uvedenému sa žalovaný 1/ domnieval, že spoločnosť MH Manažment nie je nositeľom vecnej hmotnoprávnej legitímácie, keďže táto mala prejsť priamo na štát, a to na základe § 47da zákona č. 92/1991 Zb. Skutočnosť, že štát nie je subjektom tohto sporového konania, mala byť dôvodom pre zamietnutie žaloby. Súd sa s uvedenou argumentáciou žalovaného 1/ nestotožnil, nakoľko ustanovenie § 47da zákona č. 92/1991 Zb. prechod pasívnej vecnej legitímácie na žalovaného nespôsobil. V zmysle citovaného ustanovenia dňom 1. augusta 2014 prešli do vlastníctva štátu aj majetkové účasti Fondu národného majetku na podnikaní žalovaného 1/ vrátane všetkých súvisiacich záväzkov fondu vzniknutých do 31. júla 2014 z prevodu majetkových účastí na jeho podnikaní.

5. Súd prvej inštancie konštatoval, že predmetom Dohody mal byť prevod vlastníctva majetku VEG zo žalovaného 1/ na žalobcu. Žalovaný 1/ bol v čase uzatvorenia dohody akciovou spoločnosťou založenou podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Majetok žalovaného 1/, ktorý v tom čase vlastnil, nebol majetkom štátu, ale vlastníctvom akciovej spoločnosti žalovaného 1/. Na uvedenej skutočnosti nič nemení ani fakt, že v čase uzatvorenia dohody bol jediným akcionárom (t.j. jediným vlastníkom) Fond národného majetku SR. Tento nebol vlastníkom majetku, ktorý bol, či už skutočne alebo iba domnele považovaný za majetok žalovaného 1/, ale bol iba vlastníkom jeho akcií a práve tieto akcie bolo potrebné považovať aj za vlastníctvo štátu. Takisto spoločnosť Enel S.p.A. v procese privatizácie žalovaného nenadobúdala majetok žalovaného 1/, ale iba jeho akcie. Záväzky alebo pohľadávky, ktoré by Fondu národného majetku vyplývali z Dohody, tak nebolo možné považovať za záväzky z prevodu majetkových účastí na podnikaní právnických osôb vymedzených v § 10 ods. 2 písm. a) až d) a j) na iné osoby. S poukazom na skutočnosť, že predmetom súdneho konania bolo určenie neplatnosti čl. 6 Dohody, bolo nevyhnutné konštatovať, že štát sa od 1. augusta 2014 nestal účastníkom Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG, aj keď táto s prevodom majetkovej účasti Fondu národného majetku SR na podnikaní žalovaného 1/ nepochybne súvisela. Fond národného majetku SR tak bol vo vzťahu k prvej časti žalobného petitu nositeľom vecnej legitímácie v konaní, a to až do svojho zániku, po ktorom táto vecno-právna legitímácia prešla na spoločnosť MH Manažment, a.s., t.j. na súčasného žalovaného 2/. Aj v prípade, ak by došlo k prechodu práv a povinností na základe § 47da na štát, táto skutočnosť by nebola dôvodom na zastavenie konania voči žalovanému 2/, ale iba na zamietnutie žaloby voči nemu. Z uvedeného bolo zrejmé, že podmienka existencie vecnej legitímácie strán sporu bola splnená a subjektmi tohto sporového konania sú všetci účastníci Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG, resp. v prípade Fondu národného majetku SR, jeho univerzálny právny nástupca.

6.

Žalobca existenciu svojho naliehavého právneho záujmu na určenie neplatnosti čl. 6 Dohody odôvodňoval tým, že žalovaný 1/ nemá nárok na finančné vysporiadanie v zmysle čl. 6 Dohody, súčasne poukazoval aj na skutočnosť, že žalovaný 1/ žalobcovi fakturuje a zároveň mu zasiela aj upomienky pre neuhradenie týchto faktúr. Z vykonaného dokazovania vyplývalo, že účinnosť Dohody bola viazaná na splnenie viacerých odkladacích podmienok, pričom jednou z týchto podmienok bolo aj uzatvorenie Zmluvy o prevádzke VEG. V konaní medzi žalobcom a žalovanými nebolo sporné, že k uzatvoreniu Zmluvy o prevádzke VEG skutočne došlo. Zároveň však bola preukázaná aj skutočnosť, že samotná Zmluva o prevádzke VEG bola určená ako absolútne neplatná rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/84/2014-1328 zo dňa 9. marca 2015, z dôvodu jej rozporu so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní. Neplatnosť Zmluvy o prevádzke VEG nespochybňovala žiadna zo strán sporu.

Prvoinštančný súd zároveň uviedol, že pokiaľ sa na Zmluvu o prevádzke VEG z dôvodu jej absolútnej neplatnosti hľadí tak, akoby nikdy nedošlo k jej uzatvoreniu, jedným z dôsledkov tejto neplatnosti je nesplnenie odkladacej podmienky vymedzenej v čl. 9 bod 9.2.2. Zmluvy o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG. Nakoľko z čl. 9 bod 9.2 predmetnej zmluvy vyplývalo, že jej účinnosť mala nastať až po splnení všetkých podmienok vymedzených v bodoch 9.2.1 až 9.2.6, dôsledkom nesplnenia ktorejkoľvek z týchto podmienok je nenadobudnutie účinnosti Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG. Pokiaľ nedošlo k naplneniu jednej z odkladacích podmienok v nej vymedzených, táto dohoda sa, a to ani v prípade, ak by bola platná, nemohla stať účinnou. Uvedené podľa súdu znamená, že právne následky Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG, vrátane tých, ktoré boli vymedzené v čl. 6, nemohli nikdy nastať. Neúčinnosť samotnej Dohody vo vzťahu k jej čl. 6 taktiež znamená, že záväzok žalobcu uhradiť žalovanému náhradu v sume 4.398.661.088,-- Sk, nikdy nemohol vzniknúť, a to ani v prípade, ak by bola samotná dohoda platná. Práve z tohto dôvodu sa súd s tvrdením žalobcu o existencii naliehavého právneho záujmu na ním požadovanom určení nestotožnil. K rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/307/2010-546, podľa ktorého bol naliehavý právny záujem žalobcu preukázaný už len z toho dôvodu, že súd musí posúdiť, či Zmluvou o prevádzke VEG nedošlo k porušeniu medzinárodnej zmluvy, ktorá bola zverejnená vyhláškou Ministerstva zahraničných vecí pod č. 109/1978 Zb., resp. či jej uzavretím nedošlo k obchádzaniu zákona, súd odkázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“, „ústavný súd“ alebo „ÚS SR“) sp. zn. II. ÚS 590/2017 zo 6. októbra 2017 a ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej bez preukázania samotného naliehavého právneho záujmu, nemožno skúmať vecnú stránku neplatnosti, a to bez ohľadu na to, či príčinou neplatnosti mal byť rozpor posudzovaného právneho úkonu so zákonom alebo medzinárodnou zmluvou. Nemožno preto konštatovať existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti právneho úkonu, u ktorého je nepochybné, že nikdy nenadobudol účinnosť a nikdy nemohol žiadnym spôsobom zasiahnuť do právnych vzťahov jeho účastníkov.

7. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu, podľa ktorej je jeho naliehavý právny záujem na určení neplatnosti čl. 6 Dohody daný aj z dôvodu, že žalovaný 1/ sa od žalobcu domáhal zaplata náhrady na základe tohto ustanovenia zmluvy, prvoinštančný súd uviedol, že ani táto skutočnosť existenciu žalobcovho naliehavého právneho záujmu nezakladá. Uviedol, že ani rozsudok, ktorým by súd určil neplatnosť čl. 6 Dohody, by žalovanému nebránil, aby sa žalobou na plnenie nemohol domáhať úhrady vyplývajúcej z tohto článku, a to s ohľadom na skutočnosť, že sporové konanie, ktorého predmet je vymedzený petitom na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je (t.j. určovacou žalobou), nie je prekážkou začatého sporového konania, ktorého predmet je vymedzený petitom na splnenie povinnosti (teda žaloby na plnenie). Rozhodnutie súdu o neplatnosti čl. 6 Dohody by tvorilo prekážku veci rozhodnutej iba vo vzťahu k prípadnej ďalšej určovacej žalobe s rovnakým predmetom. Nebolo možné opomenúť ani skutočnosť, že v priebehu trvania súdneho konania došlo k zmene procesnoprávneho kódexu, ktorým sa konanie spravuje. V zmysle ustanovenia § 228 Civilného sporového poriadku (ďalej tiež len „CSP“) je výrok právoplatného rozsudku záväzný pre strany sporu a ich právnych nástupcov. Výrok právoplatného rozsudku tak už nie je záväzný pre všetky orgány tak, ako tomu bolo počas účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Právoplatné súdne rozhodnutie, ktorým by bola určená neplatnosť čl. 6 Dohody, by tak nielen netvorila prekážku začatého konania pre prípadnú žalobu na plnenie, ale výrok tohto rozhodnutia by pre súd rozhodujúci o prípadnej žalobe na plnenie nebol vôbec záväzný. Z uvedených dôvodov nemohlo byť legitímnym očakávaním žalobcu, že podaním žaloby o určení neplatnosti čl. 6 Dohody o urovaní majetkovo-právnych vzťahov VEG by mohlo dôjsť k odstráneniu jeho právnej neistoty vo vzťahu k žalovanému 1/, nakoľko už zo samotného obsahu žaloby je zrejmé, že táto nebola pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na strane žalobcu na ním požadovanom určení prípustná ani za účinnosti OSP a nie je prípustná ani za účinnosti nového procesného predpisu - CSP.

8. Okrem určenia neplatnosti čl. 6 Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG sa žalobca svojou žalobou domáhal aj určenia, že je jediným oprávneným prevádzkovateľom a správcom majetku VEG. Súd prvej inštancie rovnako ako v prípade prvej časti žalobcovho petitu, aj pri posudzovaní jeho druhej časti skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na tomto určení, pričom dospel k

záveru, že po určení neplatnosti Zmluvy o prevádzke VEG je právne postavenie žalobcu ohľadom majetku VEG neisté. V priebehu konania postavenie žalobcu spochybňoval aj žalovaný 1/, ktorý o sebe tvrdil, že je to práve on, kto je vlastníkom predmetného majetku. Prípadné pozitívne rozhodnutie o tejto otázke by pre žalobcu znamenalo, že je to žalobca, kto je jediný oprávnený majetok VEG držať, užívať ho a nakladať s ním v súlade s ustanoveniami zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, z čoho zároveň vyplýva, že naliehavý právny záujem žalobcu na ním požadovanom určení je nepochybne daný a žalobcovi svedčí aktívna vecná legitímácia na podanie takejto žaloby. Súd teda skúmal, či je daná jeho právomoc vo veci rozhodovať, resp. či je namieste postup podľa § 10 ods. 1 CSP. Z hľadiska vymedzenia žalobného petitu, ako aj vzhľadom na okruh subjektov tohto konania tak, ako bol žalobcom vymedzený, bolo nevyhnutné konštatovať, že žalobu žalobcu nemožno považovať za spor o správu majetku štátu. V zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu, sa za spor o správu majetku štátu považuje spor o tom, ktorý zo správcov majetku štátu je oprávnený majetok štátu spravovať. V prípade, ak sa žalobca domáha tohto určenia aj voči osobe, ktorá postavenie správcu štátneho majetku nemá (žalovaný 1/), a to aj z dôvodu, že táto osoba spochybňuje samotnú existenciu vlastníckeho práva k určitému majetku, nejde o spor o správu majetku v zmysle citovaného zákonného ustanovenia. V súlade s ustanovením § 3 CSP tak nastupuje povinnosť súdu vec prejednať a rozhodnúť.

9. Na to, aby súd prvej inštancie mohol svojím rozsudkom určiť, že jediným oprávneným prevádzkovateľom a správcom majetku VEG je žalobca, bolo potrebné, aby žalobca preukázal, že vlastníkom majetku VEG je štát a zároveň, že práve žalobcovi patrí právo vykonávať správu tohto majetku. Žalobca vlastníctvo štátu k majetku VEG odvodzoval od skutočnosti, že vyňatie technologickej časti objektov Vodnej elektrárne Gabčíkovo z majetku Slovenského energetického podniku, štátny podnik (ďalej tiež len „SEP“) a jeho následné vloženie do majetku spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s., IČO: 31 380 751 (t.j. pôvodných Slovenských elektrární, a.s.) odporovalo medzinárodnej zmluve uzatvorenej medzi Československou socialistickou republikou a Maďarskou ľudovou republikou o výstavbe a prevádzke Sústavy vodných diel Gabčíkovo - Nagymaros. K vyňatiu majetku VEG zo správy SEP a k jeho vloženiu do majetku pôvodných Slovenských elektrární, a.s. došlo na základe privatizačného projektu časti podniku Slovenský energetický podnik, štátny podnik. Žalovaný 1/ v rámci svojej obrany proti uvedeným skutkovým tvrdeniam žalobcu poukázal na ustanovenie čl. 2 ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby. Súd uviedol, že extenzívny výklad citovaného zákonného ustanovenia presadzovaný žalovaným 1/, by jednak znamenal, že žiadna iná osoba okrem štátu by nemala právo domáhať sa určenia neplatnosti akéhokolvek prevodu majetku štátu, t.j. aj neplatnosti takej privatizácie, pri ktorej by štát na iné osoby prevádzal aj majetok, ktorý napr. vôbec nevlastní, a zároveň by nebolo možné napadnúť ani takú privatizáciu majetku, pri ktorej by bolo prevádzané vlastníctvo takých častí vecí, ktoré nie sú spôsobilé byť samostatným predmetom právnych vzťahov. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie nemohol uvedenú obranu žalovaného 1/ akceptovať.

10. Žalobca namietal neplatnosť privatizácie časti majetku štátu, ktorého správcom bol pôvodne žalovaný 3./, a to z dôvodu, že štát nebol oprávnený previesť akúkoľvek časť majetku VEG bez súhlasu Maďarska ako podielového spoluvlastníka Vodného diela Gabčíkovo. Prvoinštančný súd, konštatujúc, že Vodné dielo Nagymaros vybudované nebolo, kým Vodné dielo Gabčíkovo síce vybudované bolo, ale v pozmenenej podobe, pozostávajúce aj z častí, ktoré pôvodná zmluva vôbec nepredpokladala (stupeň Čunovo), zdôraznil, že aj keď je zmluva naďalej platná (čo potvrdil aj Medzinárodný súdny dvor v rozsudku z 25. septembra 1997) a zmluvné strany sú povinné sa ňou riadiť, faktická situácia je taká, že jej ciele naplnené neboli a nedošlo k výstavbe vodných diel, ktoré predpokladala. Pokiaľ teda Vodné dielo Gabčíkovo nebolo vybudované v rozsahu a spôsobom predpokladaným zmluvou, nebolo postavené ako spoločná investícia a nemožno naň vzťahovať ani ustanovenia zmluvy o spoločnom vlastníctve. Túto skutočnosť potvrdil aj Medzinárodný súdny dvor v Haagu, ktorý vo výroku svojho rozsudku uviedol, že Maďarsko a Slovensko musia rokovať v dobrej viere, berúc do úvahy dnešnú situáciu a musia prijať všetky nevyhnutné opatrenia na dosiahnutie cieľov Zmluvy zo 16. septembra 1977, v súlade s takými modalitami, na akých sa dohodnú, pričom pokiaľ sa strany nedohodnú inak, musí sa stanoviť spoločný prevádzkový režim podľa Zmluvy zo 16. septembra 1977. Aj Medzinárodný súdny dvor tak dospel k záveru, že Vodné dielo Gabčíkovo vybudované v tzv. variante „C“ nepodlieha právnomu režimu zmluvy z roku 1977 a tento stav je možné dosiahnuť iba dohodou zmluvných strán, t.j. Slovenskej republiky a

Maďarska, ku ktorej však nikdy nedošlo. Absencia súhlasu Maďarska nie je dôvodom neplatnosti úkonov týkajúcich sa vodného diela, nakoľko Maďarsko sa na jeho výstavbe nepodieľalo, toto sa ani čiastočne nenachádza na jeho území a na zmenách pôvodnej zmluvy, ktoré by umožňovali prevádzkovať dielo pôvodne predpokladaným spôsobom, sa so Slovenskou republikou nedohodlo. Preto nemôže byť Maďarsko považované za jeho spoluvlastníka. Napriek uvedenému sa pôvodné Slovenské elektrárne, a.s. ako právny predchodca žalovaného 1/ nikdy vlastníkom technologickej časti Vodnej elektrárne Gabčíkovo nestali, nakoľko technologická časť Vodnej elektrárne Gabčíkovo ako súčasť Vodného diela Gabčíkovo nie je spôsobilým predmetom vlastníckych vzťahov, keďže je iba súčasťou hlavnej veci, ktorou je práve Vodné dielo Gabčíkovo.

11. Súd prvej inštancie poukázal na to, že oddelením technologickej časti Vodnej elektrárne Gabčíkovo od Vodného diela Gabčíkovo by došlo k značnému znehodnoteniu tohto vodného diela, keďže by prišlo o jednu zo svojich základných funkcií, ktorou je práve výroba elektrickej energie. Samotná technologická časť vodnej elektrárne nie je bez vodného diela svoju funkciu schopná plniť vôbec. Prvoinštančný súd poukázal na odôvodnenie Krajského súdu v Bratislave, ktorý v rozsudku č. k. 1Cob/84/2004-1328 z 9. marca 2015 dospel k záveru, že „predpokladom výroby elektrickej energie je prevádzkovanie vodného diela ako celku, teda tak prevádzkovanie technologickej časti VEG ako aj existencia a prevádzkovanie jeho stavebnej časti a koordinácia s vodohospodárskymi objektmi, teda elektrická energia nie je produktom prevádzkovania výlučne technologickej časti“. Uvedené znamená, že Vodná elektrárňa Gabčíkovo nie je schopná a spôsobilá byť samostatným predmetom vlastníckeho práva, vlastnícke právo k nej nemohlo byť prevezené na osobu odlišnú od vlastníka vodného diela, teda na osobu odlišnú od štátu, a to ani v procese privatizácie a takto vymedzená časť vodného diela nemohla byť ani vložená do majetku pôvodných Slovenských elektrární, a.s. Nakoľko Vodná elektrárňa Gabčíkovo nie je spôsobilá byť predmetom vlastníckeho práva, nie je ani spôsobilým predmetom vydržania tohto práva. To znamená, že žalovaný 1/ sa nemohol stať vlastníkom tejto časti vodného diela ani jej vydržaním. Zo všetkých týchto skutočností mal súd prvej inštancie za zrejmé, že vlastníkom technologickej časti Vodnej elektrárne Gabčíkovo, rovnako ako vlastníkom celého vodného diela Gabčíkovo je Slovenská republika, ktorá jeho vlastníctvo nadobudla už jeho výstavbou. Zdôraznil, že preukázanie existencie vlastníctva štátu je iba jedným z predpokladov úspešnosti tej časti žaloby žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že je jediným oprávneným prevádzkovateľom majetku VEG. Druhým predpokladom úspešnosti žalobcu je preukázanie právne relevantného titulu preukazujúceho, že majetok štátu je v jeho správe. Súd dal do pozornosti, že nie je oprávnený rozhodovať spory medzi jednotlivými správcami majetku štátu a nie je oprávnený ani určovať príslušného správcu majetku štátu rozhodnutím konštitutívnej povahy. Na to, aby súd mohol deklaratórnym rozhodnutím určiť, že žalobca je správcom majetku VEG, by žalobca musel preukázať, že majetok VEG mu bol zverený pri jeho založení, tento získal v priebehu výkonu svojej podnikateľskej činnosti, bola na neho správa majetku štátu prevezená postupom podľa § 9 alebo že o tom, že žalobca je správcom predmetného majetku, bolo rozhodnuté kompetentným orgánom postupom podľa § 7 zákona č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu.

12. Súd prvej inštancie mal za nesporné, že žalobca sa správcom majetku Vodnej elektrárne Gabčíkovo pri svojom založení nestal a tento nenadobudol ani v priebehu výkonu svojej podnikateľskej činnosti. Na základe vykonaného dokazovania konštatoval, že jednotlivé technologicke časti Vodnej elektrárne Gabčíkovo preberal od dodávateľov stavby do svojej správy Slovenský energetický podnik, štátny podnik, teda žalovaný 3/. Po založení pôvodných Slovenských elektrární, a.s. v roku 1994, prevzal faktickú držbu vodnej elektrárne najprv právny predchodca žalovaného 1/ a neskôr žalovaný 1/. Žalobca ani žiadny zo žalovaných neprodukovali skutkové tvrdenia ani dôkazy ohľadom toho, kto zabezpečoval výstavbu jednotlivých súčastí Vodnej elektrárne Gabčíkovo, ktoré boli dokončované po roku 1994. Nemožno tak podľa súdu dovodiť, že by tieto súčasti mali byť v správe žalobcu. Napriek tomu, že Dohoda nikdy nenadobudla účinnosť, súd považoval za potrebné poukázať aj na skutočnosť, že majetok VEG bol odo dňa založenia právneho predchodcu žalovaného 1/, prevádzkovaný právnym predchodcom žalovaného 1/, resp. žalovaným 1/. Následne žalobca na základe tejto neúčinnnej dohody zaradil majetok VEG do majetku štátu, s ktorým hospodári, pričom žalovaný 1/ aj naďalej majetok VEG fakticky prevádzkoval. Práve Dohoda o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG bola titulom, od ktorého žalobca odvodzoval aj skutočnosť, že je správcom predmetného majetku. Tak, ako to vyplývalo aj zo

skutkových tvrdení žalujúcej strany, na základe tejto dohody bol žalobca ako vlastník zapísaný v katastri nehnuteľností. K oprávnenosti svojej žaloby v časti, v ktorej sa žalobca domáhal určenia, že je jediným oprávneným správcom a prevádzkovateľom majetku VEG, žalobca uviedol skutkové tvrdenia, podľa ktorých uznesením vlády SR č. 619/2001 vláda SR súhlasila s návrhom, aby žalobca bol správcom a prevádzkovateľom VEG v súlade so Zmluvou o výstavbe a prevádzke SVD G-N a zároveň predmetným uznesením uložila povinnosť ministrovi pôdohospodárstva SR, aby ustanovil žalobcu správcom a prevádzkovateľom VEG v súlade so Zmluvou o výstavbe a prevádzke SVD G-N. Rovnako uznesením vlády SR č. 1174/2004 vláda SR schválila poverenie žalobcu prevádzkou energetických objektov SVD G-N. Žalobca v nadväznosti na uvedené poprel tvrdenie žalovaného 1/, v zmysle ktorého energetická časť VEG je vo výlučnom vlastníctve SR, v dôsledku čoho sa uznesenie vlády SR č. 1174/2004, ktoré hovorí o energetických objektoch v spoločnom vlastníctve SR a Maďarskej republiky, nemôže týkať majetku VEG.

13. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že za zmluvu o prevode správy majetku štátu nie je možné považovať ani zmluvu o nájme zo dňa 31. októbra 2001, uzatvorenú Slovenským vodohospodárskym podnikom, štátny podnik ako prenajímateľom so žalobcom ako nájomcom, nakoľko táto zmluva nespĺňa náležitosti vymedzené zákonom č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu, navyše v konaní nebolo preukázané, že by príslušný zriaďovateľ Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. vyjadril s uzatvorením takejto zmluvy súhlas. Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik nevykonával správu majetku štátu podľa zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, k tej časti vodného diela, ktorá je označovaná ako majetok VEG. Zopakujúc, že Vodné dielo Gabčíkovo je potrebné z hľadiska vymedzenia pojmu vec v zmysle § 118 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) potrebné chápať ako jednotnú nedeliteľnú vec, pričom stavebná aj technologická časť Vodnej elektrárne Gabčíkovo predstavuje iba súčasť tejto veci, súd prvej inštancie zdôraznil, že nie je možné, aby bolo Vodné dielo Gabčíkovo predmetom vlastníctva viacerých vlastníkov v reálnych podieloch, teda nie je možné, aby štát bol vlastníkom vodného diela a napr. žalovaný 1/ vlastníkom vodných elektrární, ktoré sú jeho súčasťou. To však nevylučuje, aby bola správa jednotlivých častí vodného diela zverená viacerým správcom. Na základe nájomnej zmluvy sa žalobca mohol stať iba nájomcom majetku vymedzeného v zmluve, nebola však na neho prevedená správa tohto majetku, resp. v tom čase právo hospodárenia. V súlade s uvedeným, by sa žalobca mohol stať správcom majetku, ktorý mal pôvodne vo svojej správe žalovaný 3/ vtedy, ak by so žalovaným 3/ uzatvoril zmluvu v zmysle § 9 zákona č. 278/1993 Z. z. Takéto skutkové tvrdenie však súdu neposkytol ani žalobca, ani žalovaný 3/ a ani žiadny z ostatných subjektov tohto sporového konania a záver o tom, že by k prevode správy majetku štátu zo žalovaného 3/ na žalobcu došlo zmluvou o prevode správy, nevyplýva ani zo skutkového stavu zisteného dokazovaním.

14. Zhrnúc vyššie uvedené, súd prvej inštancie konštatoval, že pred 1. decembrom 2014 nemohlo dôjsť k situácii, kedy by bola správa majetku štátu jednému subjektu odňatá a bol by určený nový správca uznesením vlády SR, nakoľko takouto kompetenciou vláda SR nedisponovala. Ani z jedného z uznesení vlády SR, ktoré boli ako listinné dôkazy v tomto konaní predložené nevyplývalo, že by správa majetku VEG bola akýmkoľvek právne relevantným spôsobom žalobcovi pridelená. Naopak, z uznesení vlády SR, ako aj z ostatných listinných dôkazov vyplývalo, že titulom, na základe ktorého sa mal žalobca stať správcom a prevádzkovateľom majetku VEG, mala byť práve Dohoda, ktorá (vzhľadom na svoju neúčinnosť) takýto následok vyvolať nemohla. S ohľadom na skutočnosť, že vláda SR nebola spôsobilá určiť žalobcu za správcu a prevádzkovateľa majetku VEG, súd považoval dokazovanie navrhované žalobcom za nadbytočné, nakoľko jeho cieľom malo byť preukázanie skutočnosti, že vládou nebolo takéto rozhodnutie prijaté, teda preukázanie skutočnosti, ktorá nemohla mať vplyv na rozhodnutie súdu v tomto spore. Rozhodnutie o odňatí správy pôvodnému správcovi a ustanovenie žalobcu ako nového správcu majetku VEG nemohlo byť z rovnakých dôvodov ani súčasťou uznesenia č. 1174/2004, ktorým bol schválený návrh konečnej podoby zmluvných dokumentov súvisiacich s privatizáciou žalovaného 1/. Žalujúca strana v rámci svojej argumentácie poukázala aj na uznesenie vlády SR č. 171/2007, avšak týmto uznesením tak, ako to vyplýva z prednesu právneho zástupcu žalobcu, bola schválená analýza postupu pri privatizácii žalovaného 1/. Žalobca sa správcom majetku VEG nemohol stať ani na základe uznesenia vlády SR č. 180 z 15. apríla 2015, ktoré, hoci bolo vydané v čase, kedy vláda SR bola

oprávnená rozhodovať o odňatí správy štátneho majetku a jeho pridelení do správy novému správcovi, takéto rozhodnutie súčasťou uvedeného uznesenia vlády SR nebolo, nakoľko ním bola iba schválená informácia o privatizácii Slovenských elektrární a postupe pri vypovedaní Zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo, poverenie predsedu vlády predložiť informáciu Národnej rade SR a poverenie predsedovi vlády SR alternatívne ministrom životného prostredia odôvodniť túto informáciu v Národnej rade SR. Samotný žalobca nevedel odôvodniť, akým spôsobom a kedy mu mala byť správa majetku VEG zverená, napriek tomu navrhoval vykonať dokazovanie oboznámením sa s obsahom uznesení vlády č. 1174/2004, 171/207, ako aj výsluchom L. W., Z. U., L. G. a Y. T., a to pre bližšie vysvetlenie situácie v súvislosti s privatizáciou Slovenských elektrární a tzv. vyčlenením majetku VEG z účtovníctva spoločnosti Slovenské elektrárne. Súd nepovažoval vykonanie takéhoto dokazovania za potrebné a hospodárne. S poukazom na podrobne opísané spôsoby, akými sa môže stať štátny podnik správcom majetku štátu mal za zrejmé, že ani jeden zo žalobcom navrhnutých dôkazov nie je schopný preukázať, že žalobca sa stal správcom majetku VEG. Z tohto dôvodu súd žalobcove návrhy na vykonanie dokazovania zamietol. Rovnako súd prvej inštancie nevykonal ani dokazovanie výsluchmi svedkov označených v jeho podaní, súdu doručenom dňa 30. novembra 2017; výsluchom týchto svedkov malo byť preukázané, aký bol dôvod uzatvorenia Dohody o majetkovo-právnom usporiadaní VEG, pričom preukázanie tejto skutočnosti nebolo pre rozhodnutie súdu žiadnym spôsobom podstatné. Na základe uvedených skutočností a vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba žalobcu je nedôvodná aj v časti, v ktorej sa domáhal určenia, že je jediným oprávneným správcom a prevádzkovateľom majetku VEG.

15.

Žalovaný 3/ sa vzájomnou žalobou domáhal určenia, že Dohoda o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG z 24. marca 2006 je od počiatku uzavretá medzi žalobcom a žalovanými 1/, 2/ a 4/ a žalovaný 3/ zmluvnou stranou tejto dohody od počiatku nie je a ani mu z predmetnej dohody nevyplyvajú žiadne práva, ani povinnosti. Dohoda žiadnym spôsobom nezasahuje do statusu jeho osoby a tak je podľa neho zrejmé, že účastníkom tejto dohody vôbec nemal byť a nemal by byť ani viazaný akýmkoľvek právnymi úkonmi, ktoré sú s existenciou tejto dohody spojené a nemal byť ani viazaný akýmkoľvek rozhodnutiami súdu. Svoj naliehavý právny záujem na takomto určení videl žalovaný 3/ v tom, že v súčasnosti prebieha jeho likvidácia, pričom prebiehajúce súdne konania podstatným spôsobom odsunú možnosť túto likvidáciu ukončiť. Súd nepovažoval za potrebné opakovane poukazovať na podmienky, za ktorých môže byť existencia naliehavého právneho záujmu považovaná za preukázanú; v tomto smere odkázal na argumentáciu uvedenú vo vzťahu k žalobe žalobcu, ktorú je možné v plnom rozsahu aplikovať aj na vzájomnú žalobu žalovaného 3/.

16. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s § 255 ods. 2 CSP. Nakoľko mali žalovaní 1./ až 4./ v časti konania o žalobe žalobcu plný úspech, súd im priznal náhradu trov konania proti neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu. Súd taktiež priznal právo na náhradu trov konania žalobcovi a žalovaným 1./, 2./ a 4./ voči žalovanému 3/, ktorý bol so svojou vzájomnou žalobou neúspešný.

17. Proti I. a III. výroku prvoinštančného rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) a písm. e) CSP, súčasne proti výroku I. podal odvolanie žalovaný 4/ z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. h), b) a e) CSP. O odvolaniach rozhodol Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom č. k. 3Cob/87/2020-4098 z 12. októbra 2022, ktorým v prvom výroku rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. a III. podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Druhým výrokom priznal žalovaným v 1. až 4. rade voči žalobcovi nárok na

náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Tretím výrokom priznal žalobcovi a žalovaným v 1., 2. a 3. rade voči žalovanému v 4. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, napokon 4. výrokom odvolanie žalovaného v 4. rade odmietol.

18. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie uviedol, že Dohoda o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG zo dňa 24. marca 2006 je platná, ale jej účinnosť nenastala, čo znamená, že právne následky dohody vrátane tých, ktoré boli vymedzené v jej čl. 6, nemohli nikdy nastať. Uviedol, že jednou z podmienok účinnosti dohody bolo podľa čl. 9, bod 9.2.2. uzavretie Zmluvy o prevádzkovaní VEG, ktorá ale bola určená ako absolútne neplatná rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/84/2014-1328 zo dňa 9. marca 2015, a to z dôvodu jej rozporu so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní. Uviedol ďalej, že na Zmluvu o prevádzke VEG z dôvodu jej absolútnej neplatnosti sa hľadí tak, akoby nikdy nedošlo k jej uzatvoreniu a jedným z dôsledkov tejto neplatnosti je nesplnenie odkladacej podmienky vymedzenej v čl. 9 bod 9.2.2. Neúčinnosť samotnej dohody vo vzťahu k jej čl. 6 taktiež znamená, že záväzok žalobcu uhradiť žalovanému náhradu v sume 4.398.661.088,-- Sk, nikdy nemohol vzniknúť, a to ani v prípade, ak by bola samotná dohoda platná. Odvolací súd sa stotožnil s názorom vyjadreným v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 590/2017 zo 6. októbra 2017 a ustálenou súdnou praxou, v zmysle ktorej bez preukázania naliehavého právneho záujmu nemožno skúmať vecnú stránku neplatnosti, a to bez ohľadu na to, či príčinou neplatnosti mal byť rozpor posudzovaného právneho úkonu so zákonom alebo medzinárodnou zmluvou. Zdôraznil, že nemožno konštatovať existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti právneho úkonu, u ktorého je nepochybné, že nikdy nenadobudol účinnosť a nikdy nemohol žiadnym spôsobom zasiahnuť do právnych vzťahov jeho účastníkov. Zhrnúc uvedené, odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s vyčerpávajúcim odôvodnením prvoinstančného súdu vo vzťahu k nepreukázaniu naliehavého právneho záujmu na strane žalobcu.

19. Za ďalší argument nedostatku naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení odvolací súd označil rozhodovaciu prax súdov v súlade s názorom súdnych autorít a právnou teóriou, ktorá ustálila, že žaloba na plnenie v sebe konzumuje žalobu určovaciu, čo znamená, že v prípade, ak je možnosť žalovať o plnenie, tak nie je možné žalovať o určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je. Žalobca sa žalobou domáhal určenia neplatnosti čl. 6 Dohody a nie celej zmluvy. Pri žalobe o určenie neplatnosti časti zmluvy, ktorou sa strana zaviazala na plnenie, je možné uplatniť právo žalobou na plnenie, preto nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie ohľadne posúdenia žaloby v časti, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti čl. 6 Dohody, konštatujúc, že v prípade nepreukázania naliehavého právneho záujmu už nie je možné skúmať vecnú stránku neplatnosti.

20. Vo vzťahu k druhému žalobou uplatnenému petitu, ktorým sa žalobca domáhal určenia, že jediným oprávneným prevádzkovateľom a správcom majetku VEG v zmysle Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG zo dňa 24. marca 2006, je žalobca, odvolací súd sa opäť stotožnil so skutkovo a vecne správnym posúdením tvrdenia žalobcu prvoinstančným súdom. Konštatoval, že súd prvej inštancie v bodoch 135. až 138. a 140. až 147. rozsudku vyčerpávajúc odôvodnil, akým spôsobom vzniká správa majetku vo vlastníctve štátu, na základe akých právnych aktov a ktoré subjekty takúto správu vykonávajú, ako aj to, prečo navrhované dokazovanie nevykonali. Odvolací súd na doplnenie správnosti rozhodnutia prvoinstančného súdu uviedol, že ak by na základe uznesení vlády SR bol žalobca určený ako správca majetku VEG, tak na realizáciu týchto uznesení je potrebné uzavrieť konkrétnu zmluvu o výkone správy a až na základe takejto zmluvy je možné správu majetku realizovať. Len zmluva môže založiť, meniť alebo rušiť práva a povinnosti medzi stranami. Jedinou platnou, avšak nie účinnou zmluvou, ktorá určuje postavenie žalobcu ako správcu majetku VEG, je v danom prípade Dohoda o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG zo dňa 24. marca 2006, ktorá však nenadobudla účinnosť, preto nie je možné navrhovaným určovacím petitom rozhodnúť o tom, že žalobca je správcou majetku VEG. Vyhovením navrhovanému petitu by sa právne postavenie žalobcu nezmenilo a jeho postavenie by bolo právne neurčité, pretože práva a povinnosti správcu majetku štátu je možné upraviť len zmluvou.

21. Vo vzťahu k odvolaniu žalovaného 4/ odvolací súd uviedol, že tento vystupoval v konaní na strane žalovaných. Z hľadiska úspechu v konaní a vzhľadom na tú skutočnosť, že žaloba bola zamietnutá, nebolo rozhodnuté v neprospech jeho osoby, a teda bol v konaní úspešný, vzhľadom na ktorú skutočnosť odvolací súd odvolanie žalovaného 4./ podľa § 359 a § 386 písm. b) CSP odmietol ako odvolanie podané osobou, ktorá na jej podanie oprávnená nie je.

22. Odvolací súd v závere svojho rozhodnutia vyslovil názor, že vzájomné právne postavenie strán je možné vyriešiť dohodou medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou v súlade s rozsudkom Medzinárodného súdneho dvora v Haagu zo dňa 25. septembra 1997 a následne uzavretím novej Zmluvy o prevádzkovaní VEG alebo podaním žaloby na plnenie, v rámci ktorej by súd ako prejudiciálnu otázku musel posúdiť aktívnu a pasívnu vecnú legitimáciu strán v konaní (teda či je dané právo na plnenie a komu toto právo náleží). Uviedol, že určovacia žaloba, ktorá je predmetom tohto konania, vzhľadom na právne a skutkovo komplikovaný stav veci, nie je spôsobilá trvalo vyriešiť vzťahy medzi stranami bez preukázania naliehavého právneho záujmu.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešným žalovaným 1/, 2/, 3/ a 4/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi v celom rozsahu. V odvolacom konaní o odvolaní žalovaného 4/ priznal nárok na náhradu trov konania žalobcovi a žalovaným 1/, 2/ a 3/, a to vzhľadom na pomer ich úspechu v konaní (zdôrazniac, že odmietnutie odvolania sa považuje pre posúdenie trov konania za neúspech v konaní).

24. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobca i žalovaný v 4. rade; žalobca dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu výroku I. a II. z dovolacích dôvodov podľa ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP, žalovaný 4./ uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, a to voči výroku, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie voči jeho osobe ako podané neoprávnenou osobou, zároveň však za nesprávne považuje závery konajúcich súdov o tom, že žalobca v konaní nepreukázal existenciu právnej skutočnosti, na základe ktorej by nadobudol právo správy k majetku VEG, namietol nevyhovenie návrhu žalobcu na oboznámenie sa s uznesením vlády č. 1174/2004 z 8. decembra 2004, napokon namietol nesprávne závery súdov ohľadne samotného posúdenia naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení neplatnosti čl. 6 Dohody.

25. Naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP žalobca vzhliadol v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu tvrdiac, že tento obmedzil odôvodnenie svojho rozhodnutia vo vzťahu k odvolaniu z celkového počtu 32 strán na necelé dve strany. Nespochybňujúcou možnosťou súdu využiť inštitút tzv. skráteného odôvodnenia v zmysle § 387 ods. 2 CSP, mal žalobca za to, že sa odvolací súd dostatočne nevysporiadal s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie a ani s tvrdeniami žalobcu v podanom odvolaní, o ktorom odvolací súd rozhodoval. Podľa žalobcu odvolací súd zaťažil napadnutý rozsudok vadou nezrozumiteľnosti a nepreskúmateľnosti a tým aj arbitrárnosti. Niektoré závery odvolacieho súdu označil za nelogické a nevyplývajúce z vykonaného dokazovania, ani z tvrdení strán sporu. Odvolací súd sa podľa žalobcu riadne nevysporiadal s viacerými skutkovými a právnymi otázkami, s ktorými sa riadne nevysporiadal ani súd prvej inštancie, najmä s otázkami týkajúcimi sa naliehavého právneho záujmu. V tejto súvislosti poukázal na § 387 ods.3 CSP, z ktorého vyplýva pre odvolací súd zákonný príkaz, aby aj v prípade skráteného rozhodnutia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným tvrdeniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení súd prvej inštancie. Zároveň je odvolací súd povinný vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (pre vec relevantnými argumentmi, ktorých preukázanie môže pre odvolateľa priaznivejší výsledok). Podľa žalobcu sa odvolací súd týmto ustanovením neriadil a zaťažil tak konanie vadou uvedenou v § 420 písm. f) CSP.

26. Žalobca v dovolaní opakovane tvrdí, že naliehavý právny záujem v tomto konaní existuje z dôvodu možného rozporu Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG, resp. jej čl. 6 so Zmluvou o výstavbe a prevádzke SVD G-N. Poukázal na názor vyjadrený v uznesení Krajského súdu v Bratislave

sp. zn. 3Cob/307/2010 zo dňa 29. apríla 2011, podľa ktorého naliehavý právny záujem žalobcu je v konaní preukázaný už len z toho dôvodu, že súd musí posúdiť, či Zmluvou o prevádzke VEG nedošlo k porušeniu medzinárodnej zmluvy. Argumentoval, že Krajský súd v Bratislave v uvedenom rozhodnutí uviedol, že v prípade, ak súd dospeje k záveru, že predmetnou zmluvou je (prípadne nie je) porušená medzinárodná zmluva (záväzok štátu), bude to mať vplyv na právne posúdenie žalobcu a jeho právnu ochranu. Hoci citovaný záver Krajského súdu v Bratislave sa týkal Zmluvy o prevádzke VEG, je relevantný aj pre rozhodnutie v tomto konaní. Žalobca má za to, že pokiaľ existoval naliehavý záujem jeho osoby vo vzťahu k určení neplatnosti Zmluvy o prevádzke VEG z dôvodu možného rozporu tejto zmluvy so Zmluvou o výstavbe a prevádzke SVD G-N, rovnako musí existovať naliehavý právny záujem žalobcu aj na určení neplatnosti Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG, a to rovnako z dôvodu jej možného rozporu so Zmluvou o výstavbe a prevádzke SVD G-N (t.j. s medzinárodnou zmluvou, ktorá je súčasťou právneho poriadku SR), nakoľko Zmluva o prevádzke VEG a Dohoda o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG sú vzájomne závislé zmluvy v zmysle § 275 ods. 2 Obchodného zákonníka. S predmetnou argumentáciou sa podľa tvrdenia žalobcu nevysporiadal súd prvej inštancie, ani súd odvolací, ktorý sa nevysporiadal ani s argumentáciou žalobcu o nerelevantnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 590/2017 zo 6. októbra 2017.

27. Žalobca v ďalšej časti dovolania namietol, že odvolací súd a ani súd prvej inštancie sa nevysporiadali s jeho argumentáciou, že rozhodnutie, ktorým by konajúci súd žalobe vyhovel a určil by neplatnosť čl. 6 Dohody a súčasne by určil, že žalobca je jediným oprávneným správcom a prevádzkovateľom majetku VEG, je spôsobilé vytvoriť pevný základ medzi sporovými stranami, a zabezpečiť stav právnej istoty. Namietol tiež, že odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal ani s ďalšou jeho argumentáciou, v zmysle ktorej vyslovenie platnosti, resp. neplatnosti čl. 6 Dohody by malo právny význam vo vzťahu k vzájomnému postaveniu žalobcu a žalovaného 1/ aj v iných súdnych konaniach, najmä v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 42Cb/309/2015.

28. Žalobca v dovolaní poukázal na charakter určovacích žalôb po prijatí CSP a konštatovanie súdu prvej inštancie v bode 113. svojho rozsudku, v ktorom uviedol, že účelom zmeny právnej úpravy vo vzťahu k určovacím žalobám bolo priamo zákonom vyjadriť skutočnosť, že žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu z dôvodu, že takáto žaloba nie je reálne schopná naplniť účel určovacej žaloby a odstrániť spornosť práva. Žalobca prvoinštančného súdu vytkol, že sa nevysporiadal so skutočnosťou, že žaloba bola podaná v čase pred prijatím Civilného sporového poriadku, zároveň odvolaciu súdu vytkol, že sa s predmetnou odvolacou námietkou nevysporiadal napriek tomu, že otázka charakteru určovacích žalôb priamo súvisí s otázkou existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu v tomto konaní.

29. Na ďalšom mieste svojho dovolania žalobca namietol stotožnenie sa odvolacieho súdu so závermi súdu prvej inštancie o tom, akým spôsobom vzniká správa majetku vo vlastníctve štátu a že spôsob vzniku správy majetku vo vlastníctve štátu nie je v tomto konaní relevantný, avšak bez akéhokolvek odôvodnenia, prečo sa s týmito závermi stotožňuje. Namietol ďalej, že odvolací súd, ani súd prvej inštancie sa nevysporiadali s argumentáciou žalobcu vo vzťahu k druhému ním navrhovanému petitu, ďalej že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s režimom medzinárodnej zmluvy, ktorým sa spravuje majetok VEG, ani navrhovanými dôkazmi na preukázanie jeho postavenia ako jediného oprávneného správcu a prevádzkovateľa majetku VEG.

30. Ďalšia námietka žalobcu spočívala v tvrdení o procesnom pochybení súdu prvej inštancie, pri predvolávaní sporových strán na pojednávanie konané dňa 11. júna 2018, ku ktorej námietke odvolací súd nezaujal žiadne stanovisko.

31. Žalobca v dovolaní namietol, že nie je zrejmé z akého dokazovania a z akých tvrdení strán sporu dospel odvolací súd k záverom, ktoré uviedol v bode 56. odôvodnenia jeho rozhodnutia. Záver sa týkal nedodržiavania Zmluvy o výstavbe a prevádzke SVD G-N zo strany Slovenskej republiky. Jednak uvedený záver nevyplýva z dokazovania a jednak podľa dovolateľa dodržiavanie tejto zmluvy nebolo predmetom tohto konania. Žalobca zdôraznil, že Slovenská republika aj v súčasnosti považuje Zmluvu o

výstavbe a prevádzke SVD G-N za platnú a účinnú, napokon stále v zmysle jej článku 3 funguje aj úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre výstavbu a prevádzku sústavy vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros .

32. Žalobca ďalej namietal, že odvolací súd konštatoval v odôvodnení svojho rozhodnutia, že ani jedna zo sporových strán nespochybňovala neplatnosť Zmluvy o prevádzke VEG, ktoré tvrdenie však podľa žalobcu nezodpovedá skutočnosti. Uviedol, že žalovaný 1/ opakovane spochybňoval zákonnosť a správnosť rozsudku Krajského súdu v Bratislave, ktorým bola vyslovená absolútna neplatnosť tejto zmluvy. Uviedol, že ak žalovaný 1/ spochybňuje správnosť a zákonnosť uvedeného rozhodnutia, spochybňuje tým aj neplatnosť uvedenej zmluvy.

33. Namietol ďalej, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na ustálenú súdnu prax, avšak túto bližšie nešpecifikoval, ani nepoukázal na žiadnu konkrétnu súdnu prax, z ktorej by pri svojej právnej úvahe vychádzal. Nie je preto podľa žalobcu zrejmé, z akých skutočností vychádzal odvolací súd pri svojom právnom posúdení. V tejto súvislosti argumentoval, že ak súd všeobecne odkáže na ustálenú súdnu prax avšak bez toho, aby túto podrobnejšie špecifikoval, takýto postup nie je dostatočný na to, aby následne bolo možné rozhodnutie súdu riadne preskúmať. Taktiež namietal nelogickosť konštatovania odvolacieho súdu, v zmysle ktorého určovacia žaloba nie je spôsobilá, vzhľadom na právne a skutkovo komplikovaný stav veci, trvalo vyriešiť vzťahy medzi stranami bez preukázania naliehavého právneho záujmu. Namietal, že odvolací súd dostatočne nevysvetlil, prečo sa nemôže domáhať uplatňovaného práva určovacou žalobou, pokiaľ by prichádzala do úvahy aj žaloba na plnenie. Poukázal na názor vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/51/20211 zo 14. februára 2013, z ktorého vyplýva, že možnosť podania žaloby na plnenie spravidla vylučuje právny záujem na žalobe určovacej, tento predpoklad však nemožno chápať všeobecne.

34. Dôvodiac prípusnosťou dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, žalobca namietol nesprávne právne posúdenie otázky týkajúcej sa vylúčenia určovacej žaloby vtedy, keď je možné domáhať sa uplatneného nároku žalobou na plnenie. Namietol, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní nezohľadnil zavedenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, v zmysle ktorej určovacia žaloba nemá vždy len subsidiárny charakter voči žalobe na plnenie. Poukázal na názor vyjadrený vo (vyššie označenom) rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/51/2011 zo 14. februára 2013, ako aj sp. zn. 5Cdo/31/2011 zo dňa 6. decembra 2012, z ktorých vyplýva, že určovacia žaloba je prípustná aj v prípadoch, kedy je prípustná žaloba o plnenie. Zároveň argumentoval aj názorom vyjadreným v rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 6Cdo/392/2013 z 29. apríla 2015, podľa ktorého je v konaní pri posúdení existencie naliehavého právneho záujmu potrebné skúmať, či určovacia žaloba vytvára, resp. nevytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu a môže sa ňou predísť žalobe na plnenie. V prípade vyhovenia žalobe možno totiž očakávať, že účastníci sa určovaciemu rozsudku dobrovoľne podrobia a bude pre nich záväzný. Dovolací súd dospel v uvedenom rozhodnutí k existencii naliehavého právneho záujmu v zmysle § 80 písm. c) OSP. Obdobne poukázal aj na názor vyjadrený v rozhodnutí odvolacieho súdu sp. zn. 2ObdoV/11/2019 zo dňa 11. decembra 2019, v zmysle ktorého, ak žalobca môže preukázať, že má právny záujem na tom, aby rozhodnutím súdu bolo určené určité právo alebo právny pomer napriek tomu, že by mohol žalovať priamo na plnenie, nemožno mu určovaciu žalobu odprieť. Žalobca pre úplnosť doplnil, že právny názor, v zmysle ktorého je určovacia žaloba prípustná aj v prípade, ak je prípustná žaloba na plnenie, vyslovil Najvyšší súd SR (pôvodne Najvyšší súd Československej socialistickej republiky) aj v rozhodnutí zverejnenom pod R 68/1969, obdobne aj pod V 15/1987. Citujúc aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/15/2013 (ukladajúce povinnosť súdu v prípade odchýlenia sa od ustálenej rozhodovacej praxe, dôvody pre tento svoj odklon vyložiť dostatočným spôsobom) a sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podľa ktorého do pojmu „ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu“ možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil), žalobca odvolaciemu súdu vytkol, že sa pri riešení právnej otázky zásadnej pre rozhodnutie odvolacieho súdu (otázka existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu v tomto súdnom konaní), odklonil od zavedenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR bez toho, aby tento svoj odklon vysvetlil v rámci odôvodnenia, čím svoje

rozhodnutie zaťažil vadou zakladajúcou dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

35. Vo vzťahu k ďalšiemu dovolaciemu dôvodu uplatnenému v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, žalobca namietol záver odvolacieho súdu, podľa ktorého bez preukázania naliehavého právneho záujmu nemožno vec skúmať, a to bez ohľadu na prípadný rozpor dohody s medzinárodnou zmluvou. Odvolací súd síce poukázal na bližšie nešpecifikovanú súdnu prax a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 590/2017 zo dňa 6. októbra 2017, v zmysle ktorého naliehavý právny záujem žalobcu o požadované určenie treba skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podanou žalobou a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia, nepoukázal však na žiadnu ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Ústavný súd tiež len vo všeobecnosti konštatoval potrebu skúmania zmyslu určovacej žaloby a neriešil otázku existencie naliehavého právneho záujmu z dôvodu možného rozporu predmetnej dohody s medzinárodnou zmluvou.

36. Napokon vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, ktorého naplnenie žalobca vzhladol v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu malo závisieť od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, žalobca uviedol, že má za to, že v otázke vzťahu určovacej žaloby a žaloby o plnenie, existuje ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, na ktorú už v dovolaní poukázal a v zmysle ktorej určovacia žaloba nemá subsidiárny charakter voči žalobe o plnenie, pričom určovaciu žalobu nemožno odoprieť len z dôvodu, že v konkrétnom prípade prichádza do úvahy aj iný druh žaloby, napr. žaloba o plnenie. Napriek uvedenému odvolací súd v bode 58. dovolaním napadnutého rozsudku odkázal na bližšie nešpecifikovanú „rozhodovaciu prax v súlade s názorom súdnych autorít a právnou teóriou“, v zmysle ktorej žaloba na plnenie v sebe konzumuje žalobu určovaciu, „čo znamená, že v prípade, ak je možnosť žalovať o plnenie, tak nie je možné žalovať o určenie.“ Pre prípad, že by záver tvrdený odvolacím súdom v označenom bode bolo možné považovať za správny, žalobca z dôvodu právnej istoty uviedol vlastnú argumentáciu, podľa ktorej ak by aj existovali jednotlivé rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré by potvrdzovali záver tvrdený odvolacím súdom, takéto rozhodnutia nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax. Žalobca dôvodil rozhodnutím uverejneným v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu ČSR pod č. R 17/1972, podľa ktorého „ak k porušeniu práva už došlo, a je teda možné žalovať na splnenie povinnosti, ktorá z porušenia práva vyplýva, nemá preventívna ochrana poskytovaná podľa § 80 písm. c) OSP žiadny zmysel“, ako aj Zborníkom stanovísk, správ a rozhodovania súdov a súdnych rozhodnutí NS ČSSR, ČSR a SSR 1970-1983, sv. IV, str. 705, podľa ktorého „Pre nedostatok naliehavého právneho záujmu v zmysle ustanovenia § 80 písm. c) OSP spravidla nemožno vyhovieť návrhu na rozhodnutie súdu určovacím výrokom, ak možno uplatniť nárok na plnenie.“

37. Zhrnúc všetky vyššie uvedené dôvody a tvrdenia prezentované žalobcom v jeho dovolaní, žalobca dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/87/2020-4098 z 12. októbra 2022 v časti výroku I. a II. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v časti jeho výroku I. a II. zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie. Žalobca zároveň postupom podľa § 444 ods. 2 CSP navrhol odložiť právoplatnosť napadnutého rozhodnutia, dôvodiac, že rozhodnutie v tomto konaní má právny význam vo vzťahu k vzájomnému postaveniu žalobcu a žalovaného 1/ aj v iných prebiehajúcich (celkovo 11-ich) súdnych konaniach o vydanie bezdôvodného obohatenia zo Zmluvy o prevádzke VEG, v celkovej hodnote uplatnených nárokov presahujúcej sumu 1,6 mld eur, ako aj v ďalšom súdnom konaní súvisiacom so Zmluvou o prevádzke VEG, v celkovej hodnote uplatnených nárokov presahujúcej sumu 25 miliónov eur. Žalobca argumentuje existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa, spočívajúcimi vo vzniku finančnej ujmy na jeho strane, vrátane nedôvodného navyšovania nákladov na vedenie súdnych konaní.

38. Žalovaný 4/ obsah svojho dovolania odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP, v rámci ktorého odvolaciemu súdu vytkol, že tým, že ho považoval za osobu neoprávnenú podať odvolanie, odmietol jeho odvolanie, čím znemožnil jeho osobe uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Citujúc ustanovenie § 359 CSP, podľa ktorého odvolanie môže podať strana konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, vyslovil názor, že neprospech strany nemožno zúžiť iba na jej procesné postavenie tak, ako to zúžil odvolací súd v

napadnutom rozhodnutí. Zo znenia citovaného ustanovenia možno podľa žalovaného 4/ vyvodit', že podstatné pre určenie oprávnenosti podať odvolanie nie je postavenie účastníka v spore, ale spôsob, akým sa ho rozhodnutie dotýka, teda či možno z výsledku vyvodit' záver, že bolo rozhodnuté proti jeho právnej a vecnej argumentácii, a teda či samotným rozhodnutím došlo k výsledku, ktorý je v jeho neprospech. Poukázal na právnu teóriu, ktorá zastáva názor, že to, kedy je rozhodnutie vydané v neprospech strany, je ponechané na výklad orgánov aplikujúcich právo. Pri zohľadnení, či je rozhodnutie vydané v neprospech žalobcu, sa budú zohľadňovať iné skutočnosti ako pri žalovanom. Výslovil názor, že pri skúmaní procesnej legitímácie je potrebné skúmať ujmu, ktorej určenie závisí od toho, či vydané rozhodnutie svojim obsahom znevýhodňuje osobu podávajúcu opravný prostriedok, t.j. či právne účinky rozhodnutia zhoršujú jej právne postavenie a či preto u nej existuje možnosť požadovať na súde vyššieho stupňa odchylné rozhodnutie vo svoj prospech. Žalovaný 4/ argumentoval, že so žalobou žalobcu súhlasil, stotožňoval sa s jeho argumentáciou a vyjadroval sa zhodne so žalobcom. Žalovaný 4/ počas celého konania namietal platnosť čl. 6 Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG a spolu so žalobcom zotrval na názore, že vlastníkom majetku VEG je Slovenská republika a jej správcom je žalobca. Argumentoval ďalej, že negatívne rozhodnutie o žalobe žalobcu bude pre Slovenskú republiku, zastúpenú v tomto konaní žalovaným 4/ (ktorý záujmy SR musí obhajovať ex lege ako ústredný orgán štátnej správy pre oblasť energetiky) predstavovať jednak prehĺbenie stavu ekonomickej a právnej neistoty ohľadom nároku na podiel z príjmov generovaných prevádzkou majetku VEG, prípadne úplnú stratu tohto nároku, čo by pre Slovenskú republiku znamenalo, že žalobca (ktorý je tiež len správcom majetku Slovenskej republiky a rovnako ako žalovaný 4/ je povinný hájiť záujmy štátu) bude musieť vrátiť žalovanému 1/ až 65 % podielu z týchto príjmov, inkasovaných v zmysle Zmluvy o prevádzke VEG. Žalovaný 4/ teda poukázal na to, že rozhodnutie vydané v neprospech žalobcu, musí žalovaný 4/ vnímať objektívne rovnako ako žalobca, keďže ex lege vystupujú ako subjekty spravujúce majetok štátu a zastupujúce majetkové záujmy SR. Poukázal ďalej na to, že sa nemohol individuálne rozhodnúť vystupovať na strane žalobcu v konaní, keďže v konaní o určovacej žalobe o neplatnosť právneho úkonu neexistuje priame prepojenie medzi postavením účastníka na jednej alebo druhej strane sporu, ale ide len o splnenie procesnej podmienky na úplnosť okruhu účastníkov, nakoľko ide o nerozlučné spoločenstvo. Posudzovanie oprávnenosti podať opravný prostriedok len podľa procesného úspechu alebo neúspechu v konaní, by preto bez ďalšieho znamenalo odňatie možnosti jeho osoby konať pred súdom. Žalovaný 4/ tiež namietol, že konajúce súdy dospeli k nesprávnemu právnomu záveru o nepreukázaní existencie právnej skutočnosti, na základe ktorej by žalobca nadobudol právo správy k majetku VEG. Súdu prvej inštancie vytkol, že nevyhovelo návrhu na vykonanie dôkazu oboznámením sa s uznesením vlády SR č. 1174/2004 zo dňa 8. decembra 2004. Namietol ďalej závery súdov, ktoré uviedli, že nemožno konštatovať existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti právneho úkonu, u ktorého je nepochybné, že nikdy nenadobudol účinnosť a nikdy nemohol zasahovať žiadnym spôsobom do právnych vzťahov jeho účastníkov. Argumentoval, že uvedený záver bol vyslovený predčasne a bolo potrebné najprv posúdiť existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení a až následne dospieť k záveru o platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu. Oba súdy tak založili svoje konštatovanie o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení na závere, ktorý sa mal v konaní ešte len potvrdiť alebo vyvrátiť, čím de facto došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Žalovaný 4/ namietol tiež argument prvoinštančného súdu, v zmysle ktorého prípadné určenie neplatnosti čl. 6 Dohody by žalovanému nebránilo, aby sa nemohol domáhať úhrady vyplývajúcej z tohto článku žalobu na plnenie, vzhľadom na tú skutočnosť, že sporové konanie, ktorého predmet je vymedzený petitom na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je (t.j. určovacou žalobou), nezakladá prekážku začatého sporového konania, ktorého predmet je vymedzený petitom na splnenie povinnosti (teda žaloby na plnenie), nakoľko žalovaný 1/ nevedie voči žalobcovi konanie o zaplatenie peňažného plnenia, nárok na zaplatenie ktorého by odvodzoval od ustanovení čl. 6 Dohody. Ďalej namietol nesprávnosť konštatovania prvoinštančného súdu o tom, že výrok právoplatného rozhodnutia v tomto konaní nie je právne záväzný pre všetky orgány tak, ako tomu bolo za účinnosti OSP, keďže v prípadnom konaní o žalobe na plnenie, by boli stranami konania výlučne žalobca a žalovaný 1/, v dôsledku čoho by výrok o neplatnosti čl. 6 Dohody, súd rozhodujúci v konaní o žalobe na plnenie, zaväzoval. Zhrnúc svoju dovoláciu argumentáciu žalovaný 4/ uzavrel, že žalobca nielenže má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti čl. 6 Dohody, ale že ustanovenia čl. 6 Dohody sú od ostatného obsahu Dohody, minimálne však od ustanovení bodu 4.4 Dohody, oddeliteľné a súčasne, že

ustanovenia čl. 6 Dohody sú celkom jednoznačne neplatné. Tým, že odvolací súd sa s uvedenou, pre spor jednoznačne podstatnou argumentáciou nezaoberal, založil dovolací dôvod vyplývajúci z ustanovení § 420 písm. f) CSP. Na základe vyššie uvedených tvrdení žalovaný 4/ dovolaciemu súdu navrhol, aby zrušil rozsudok odvolacieho súdu č. k. 3Cob/87/2020-4098 z 12. októbra 2022 a zmenil výrok I. rozsudku prvoinštančného súdu č. k. 23Cb/163/2009-3045 z 5. marca 2019 tak, že žalobe vyhovie.

39. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný 4/ podaním na č. l. 4424 a nasl. spisu, ktorým navrhol dovolaniu vyhovieť. Podaním na č. l. 4437 a nasl. sa k dovolaniu žalobcu i žalovaného 4/ vyjadril žalovaný 2/, ktorý, majúc za to, že dovolateľmi uvádzané dovolacie dôvody sú dané, navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v časti výroku I. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Napokon sa k dovolaniu žalobcu vyjadril i žalovaný 1/ písomným podaním na č. l. 4473 a nasl. spisu a navrhol dovolanie odmietnuť, rovnako navrhol odmietnuť dovolanie žalovaného 4/ v písomnom vyjadrení podanom proti jeho dovolaniu na č. l. 4518 a nasl. spisu. V oboch prípadoch si žalovaný 1/ uplatnil náhradu trov dovolacieho konania v plnej výške 100 %. K dovolaniu žalovaného 4/ sa vyjadril žalobca písomným podaním na č. l. 4462 a nasl., v ktorom sa s tvrdeniami uvádzanými žalovaným 4/ nestotožnil, zotrval však na dôvodoch dovolania podaných jeho osobou a rovnako si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu. Písomné vyjadrenia žalovaných 1/, 2/ a 4/ zaslal súd prvej inštancie postupom podľa § 436 ods. 4 CSP žalobcovi, súčasne vyjadrenie žalobcu zaslal žalovanému 4/. K vyjadreniu žalobcu sa napokon vyjadril žalovaný 1/, ktorý navrhol dovolanie žalobcu na základe uvádzaného skutkového a právneho stavu, odmietnuť. Ďalšie vyjadrenia sporových strán v konaní už nenasledovali.

40. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali včas strany sporu, v neprospech ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpené advokátskymi kancelárkami v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je v časti uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP prípustný a dôvodný zároveň, kým dovolanie žalovaného 4/ bolo nutné odmietnuť z dôvodov, ktorým sa dovolací súd bude venovať v bodoch nižšie.

41. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí výlučne do právomoci dovolacieho súdu (viď. sp. zn. III. ÚS 474/2017).

42. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a) až f) predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1, 2 CSP).

43. Naproti tomu dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie podľa označeného ustanovenia možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

44. Dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný [§ 439 CSP, okrem prípadov uvedených v písm. a) až c) citovaného ustanovenia]. Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP).

Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykaná v dovolaní. V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/59/2017 z 8. júna 2017).

45. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti.

46. Žalobca prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, namietajúc jeho nepreskúmateľnosť, súčasne aj z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP, argumentujúc nesprávnym právnym posúdením otázky prípustnosti určovacej žaloby, podanej v čase pred prijatím Civilného sporového poriadku, a teda ešte za účinnosti OSP, súčasne namieta nesprávne posúdenie otázky existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu v predmetnom konaní.

47. Venujúc sa primárne dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dovolací súd skúmal námietky žalobcu spočívajúce v tvrdení o nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu. V rámci tohto dôvodu namietol nejasnosť, nezrozumiteľnosť, nelogickosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu s poukazom najmä na body 55.- 60. odvolacieho rozhodnutia.

48. Právo účastníka (sporovej strany) na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a článku 46 ods. 1 Ústavy SR (viď. sp. zn. II. ÚS 383/06). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

49. K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou, či svojvoľnosťou (viď napr. II. ÚS 419/2021). Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 CSP, pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní podľa § 378 ods. 1 CSP. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia neznamena právo na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale ide o právo na uvedenie dostatočných, logických a zrozumiteľných argumentov reagujúcich na relevantné tvrdenia a námietky strán sporu, vyhodnotenie dokazovania a vysvetlenie prečo prípadne v konaní navrhované dôkazy súd nevykonal. Súd by mal presvedčivo odôvodniť a vysvetliť aj aplikáciu príslušného právneho predpisu, či ustanovenia z neho na rozhodovanú vec.

50. V prípade odvolacieho rozhodnutia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). Aj v tomto prípade sa však musí odvolací súd v zmysle § 387 ods. 3 CSP v odôvodnení odvolacieho rozhodnutia vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (odvolacími námietkami). Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie (§ 387 ods. 3 CSP). Ak odôvodnenie odvolacieho súdu neobsahuje zrozumiteľnú a presvedčivú argumentáciu k vyššie uvedeným námietkam, nespĺňa atribúty riadneho odôvodnenia, čím porušuje právo na spravodlivý súdny proces. Rovnaká vada odvolacieho rozhodnutia

nastane aj vtedy, ak sa odvolací súd bez ďalšieho v plnom rozsahu stotožní s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, hoci jeho rozhodnutie je pre nedostatok, či nezrozumiteľnosť dôvodov nepreskúmateľné.

51. Zhrnúc nedostatky postupu odvolacieho súdu v dovolaní, žalobca vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietol predovšetkým nevysporiadanie sa odvolacieho súdu s otázkou existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu v tomto súdnom konaní z dôvodu možného rozporu Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG (ďalej aj ako „Dohoda“) so Zmluvou o výstavbe a prevádzke SVD G-N (ďalej aj ako „Zmluva“), a to v kontexte uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/84/2014-1328 zo dňa 9. marca 2015 (ktorým rozhodnutím bola určená za absolútne neplatnú Zmluva o prevádzkovaní VEG - pozn. dovolacieho súdu); rovnako absentuje náležité vysporiadanie sa s otázkou existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu v tomto konaní z hľadiska dopadov rozhodnutia vydaného v tomto súdnom konaní na ďalšie súdne konania vedené medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade a v neposlednom rade sa odvolací súd riadne nevysporiadal ani s otázkou postavenia žalobcu ako jediného oprávneného správcu a prevádzkovateľa majetku VEG. Tak odvolací súd ako aj súd prvej inštancie sa nevysporiadali s argumentáciou žalobcu týkajúcou sa poukazu na obsah rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1Cob/84/2014 a najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/40/2015 (ktoré rozhodnutie bolo aj predmetom ústavnej sťažnosti - sp. zn. IÚS14/2017), z ktorých vyplýva, že súdy mali žalobcu za oprávneného správcu a prevádzkovateľa majetku VEG, a ktorý názor nebol súdmi v tomto konaní zohľadnený. Tieto základné námietky nedostatku odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vznesené žalobcom v dovolaní má odvolací súd za opodstatnené.

52. Dôvodiac názorom vyjadreným v uznesení Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Cob/307/2010 zo dňa 29. apríla 2011, žalobca konajúcim súdom vytkol, že sa nezaoberali s jeho argumentáciou spočívajúcou v tvrdení, že má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG z dôvodu možného rozporu tejto dohody, resp. jej čl. 6 so Zmluvou o výstavbe a prevádzke SVD G-N. Dôvodil, že pokiaľ existoval naliehavý právny záujem na určení neplatnosti Zmluvy o prevádzke VEG (ktorej sa záver Krajského súdu v Bratislave bezprostredne týkal), a to z dôvodu, že súd musel posúdiť možný rozpor tejto zmluvy so Zmluvou o výstavbe a prevádzke SVD G-N, potom musel existovať naliehavý právny záujem žalobcu i na určení neplatnosti označenej Dohody, rovnako práve z dôvodu jej možného rozporu so Zmluvou o výstavbe a prevádzke SVD G-N, nakoľko Zmluva o prevádzke VEG a Dohoda o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG sú navzájom závislé zmluvy, keďže predmetom oboch sú práva a povinnosti viažuce sa k tomu istému majetku. Dovolací súd po oboznámení sa s obsahom odôvodnení oboch rozsudkov (vydaných prvoinštančným i odvolacím súdom), dospel k záveru o dôvodnosti tejto dovolacej námietky žalobcu, keďže konajúce súdy otázku žalobcom tvrdenej a podporne rozsudkom krajského súdu podporenej argumentácie k existencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení pre rozpor Dohody so Zmluvou, neposkytli zrozumiteľnú odpoveď.

53. Dovolací súd vzhliadol opodstatnenosť námietky žalobcu spočívajúcej i v tvrdení, že konajúce súdy sa nevysporiadali s jeho argumentáciou o spôsobilosti rozhodnutia o prípadnom určení neplatnosti čl. 6 Dohody zabezpečiť stav právnej istoty medzi sporovými stranami a zároveň i možnom význame takéhoto rozhodnutia aj pre iné súdne konania (osobitne poukázal na konanie vedené na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 42Cb/309/2015).

54. Žalobca, dôvodiac v dovolaní charakterom určovacích žalôb po prijatí CSP, súdu prvej inštancie vytkol, že sa so skutočnosťou, že žaloba bola podaná v čase pred prijatím Civilného sporového poriadku, nevysporiadal, zároveň odvolaciemu súdu vytkol, že sa tiež nevysporiadal s odvolacou námietkou súvisu otázky charakteru určovacích žalôb s otázkou existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu v tomto konaní. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že vo vzťahu k vyššie uvedeným argumentom žalobcu dôvodil právne a skutkovo komplikovaným stavom veci, ktorý argument je však nepostačujúci a nenaplnia požiadavky kladené na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, o to viac v situácii, keď odvolací súd dostatočne nevysvetlil, prečo sa žalobca nemôže domáhať uplatňovaného práva určovacou žalobou, pokiaľ by prichádzala do úvahy aj žaloba na plnenie.

55. Naviac dovolací súd poukazuje na v bode 57. odôvodnenia odvolacieho súdu uvedený záver o platnosti Dohody, ktorá však z rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva. Súd prvej inštancie sa platnosťou/neplatnosťou Dohody nezaoberal, pretože uzavrel, že na požadovanom určení neplatnosti tejto Dohody nie je daný naliehavý právny záujem. Uvedeným konštatovaním odvolacieho súdu, pri ktorom dovolaciemu súdu nie je známe z čoho vychádza, je tiež spôsobená nezrozumiteľnosť, zmätočnosť rozsudku odvolacieho súdu v celom ďalšom jeho kontexte a v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a jeho záverov, s ktorými sa odvolací súd podľa bodu 55. napadnutého rozhodnutia mal v plnom rozsahu stotožniť.

56. Žalobca konajúcim súdom vytkol aj tvrdené nevysporiadanie sa s jeho argumentáciou vo vzťahu k druhému petitu jeho žalobného návrhu, ktorým sa domáhal určenia, že je jediným oprávneným prevádzkovateľom a správcom majetku VEG v zmysle Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG. Odvolací súd, opäť ako v bode 55. uviedol, sa aj v bode 59. stotožnil s podľa neho vyčerpávacím odôvodnením súdu prvej inštancie i v tejto časti dôvodov, avšak zároveň v tomto bode 59. uvádza, že súd prvej inštancie pri tomto druhom určovacom petite dospel k záveru, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, hoci takýto záver sa vo vzťahu k druhému určovaciemu petitu v prvoinštančnom rozsudku nenachádza. Súd prvej inštancie však v tejto časti žaloby - v 2. žalobnom petite - žalobu zamietol, nakoľko žalobca podľa súdu prvej inštancie nepreukázal, že je jediným oprávneným správcom a prevádzkovateľom majetku VEG. Konštatovanie odvolacieho súdu v bode 59. odôvodnenia teda pôsobí taktiež zmätočne a nezodpovedá záverom súdu prvej inštancie. Taktiež ani logicky nesúvisí s ďalšími meritórnymi dôvodmi odvolacieho súdu, v rámci ktorých odvolací súd ešte doplnil, že ak by na základe uznesení vlády SR bol žalobca správcom majetku, tak na realizáciu uznesení vlády by bolo potrebné uzavrieť konkrétnu zmluvu o výkone správy a až na jej základe správu realizovať. Odvolací súd mal za to, že aj keby bolo navrhovanému petitu vyhovené, právne postavenie žalobcu by sa nezmenilo a naďalej by bolo právne neurčité, nakoľko práva a povinnosti správcu majetku štátu je možné upraviť len zmluvou, pričom jedinou platnou, avšak nie účinnou zmluvou, ktorá určuje postavenie žalobcu ako správcu majetku VEG, je práve Dohoda o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG zo dňa 24. marca 2006. Dovolací súd však zdôrazňuje, že ide o rovnakú Dohodu, ktorej neplatnosti čl. 6 sa žalobca domáhal prvým petitom svojho žalobného návrhu, pričom jej platnosťou sa pre nedostatok naliehavosti právneho záujmu na požadovanom určení, súd prvej inštancie nezaoberal. Odôvodnenie odvolacieho súdu je tak poznačené zmätočnosťou, nezrozumiteľnosťou, nedostatočnosťou i v tejto časti dôvodov.

57. Taktiež je dôvodnou i námietka žalobcu o tom, že súd prvej inštancie sa nezaoberal riadne dôkazmi navrhovanými žalobcom na preukázanie jeho postavenia ako jediného správcu a prevádzkovateľa majetku VEG, čo nenapravil ani súd odvolací. Dovolací súd nemá možnosť meniť skutkový stav a vykonať dokazovanie (záväzný je pre neho stav zistený súdmi nižšej inštancie, ustálený na základe zásady voľného hodnotenia dôkazov), môže však v rámci dovolacích dôvodov posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (napr. tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Vzhľadom k tomu, že postoj súdov k návrhom na doplnenie dokazovania v predmetnej otázke nebol dostatočne vysvetlený, možno konštatovať, že došlo k opomenutiu žalobcom navrhnutých dôkazov k rozhodujúcej otázke, takže konanie v predmetnej veci bolo postihnuté vadou, ktorá má za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

58. Napokon, dovolací súd konštatuje, že v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu absentuje vysporiadanie sa s odvolacou námietkou žalobcu o procesnom pochybení súdu prvej inštancie pri predvolávaní sporových strán, resp. ich právnych zástupcov na pojednávanie konané na prvoinštančnom súde dňa 11. júna 2018 (a to vo vzťahu k zachovaniu lehoty na prípravu, najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať, v súlade s ustanovením § 178 ods. 2 CSP). Dovolací súd preto má aj túto žalobcom vznesenú námietku nedostatku odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu

za opodstatnenú.

59. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti dospel dovolací súd k záveru o prípustnosti a dôvodnosti dovolania žalobcu v časti dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, keďže vytknuté nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobili jeho nezrozumiteľnosť, zmätočnosť a nepreskúmateľnosť. Uvedená vada rozsudku odvolacieho súdu je takého rozsahu, že má za následok porušenie práva na spravodlivý proces. S poukazom na túto okolnosť dovolací súd podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu č. k. 3Cob/87/2020-4098 zo dňa 12. októbra 2022, a to vo výroku I. v časti o potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby voči žalovanému 1/, 2/ a 4/ a vo výroku II. o nároku žalovaných 1/, 2/ a 4/ na náhradu trov odvolacieho konania. Rovnako tak vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ a 4/ podľa § 449 ods. 2 CSP zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie č. k. 23Cb/163/2008-3045 zo dňa 5. marca 2019 vo výroku I. o zamietnutí žaloby žalobcu voči nim a vo výrokoch III. a V. o nároku žalovaných 1/, 2 a 4/ na náhradu trov konania o žalobe a vrátil vec v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančnému súdu. K uvedenému bolo potrebné zo strany dovolacieho súdu pristúpiť preto, že vada nedostatku odôvodnenia s relevantnými tvrdeniami strán sporu sa vyskytla aj v rozsudku súdu prvej inštancie, pričom v dôvodoch uvedených vyššie dovolací súd upozornil na argumentácie, ktorým sa súd prvej inštancie, rovnako ako aj odvolací súd, riadne nevenovali. Tiež ako nedostatočne zdôvodnené dovolací súd vyhodnotil aj súdom prvej inštancie nevykonanie viacerých žalobcom navrhovaných dôkazov k otázke správy a prevádzky majetku VEG, pričom na druhej strane súd prvej inštancie k tejto otázke konštatoval neunesenie dôkazného bremena žalobcu. Žalobca na ignorovanie navrhnutých dôkazov súdom prvej inštancie dôvodne namietol aj v dovolaní. Práve pri takejto procesnej aktivite strany sporu a pri súčasnom skonštatovaní jej neunesenia dôkazného bremena, si odôvodnenie zamietnutia vykonania dôkazov vyžaduje náležité, logické a zrozumiteľné odôvodnenie, ktoré v danom prípade absentuje a tento nedostatok nebol odstránený ani súdom odvolacím. Pre úplnosť dovolací súd ešte poznamenáva, že vo vzťahu k žalovanému 3/ zostane napadnutý rozsudok právoplatný, a to z dôvodov uvádzaných nižšie (viď body 65. až 65.15. tohto odôvodnenia).

60. Podľa § 471c CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. Predmetná vec bola pôvodne rozhodnutá Okresným súdom Bratislava II a právoplatne bola skončená rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave. Dovolací súd na základe žalobcom podaného dovolania rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, ale i prvoinštančného Okresného súdu Bratislava II zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie Mestskému súdu Bratislava III, na ktorom bola vec vedená pod sp. zn. B2-23Cb/163/2008, pretože v dôsledku súdnej reformy bol Okresný súd Bratislava II ku dňu 1. júna 2023 zrušený. Podľa § 18n ods. 2 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.) [ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“], od 1. júna 2023 prešiel výkon súdnictva v obchodnoprávných veciach vrátane vecí podľa § 23 a § 26 až 29 Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 a agendy konkurzu, reštrukturalizácie, oddĺženia a obchodného registra z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava IV a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava III.

61. Keďže došlo k zrušeniu rozhodnutí odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie pre naplnenie vady zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, súdy nižšej inštancie vec prejednávajú a rozhodnú opätovne, pričom podľa § 455 CSP, v ďalšom konaní sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení. Vrátením veci súdu prvej inštancie sa vytvára procesný priestor na ochranu a naplnenie namietaných práv žalobcu v rámci ďalšieho konania pred prvoinštančným súdom, rovnako tak žalovaných ako protistrany s tým, že bude povinnosťou konajúceho súdu dať priestor argumentácii oboch strán v konaní a v náležitom a zrozumiteľnom odôvodnení svojho nového rozhodnutia dôsledne sa vysporiadať so všetkými relevantnými tvrdeniami a námietkami všetkých strán sporu (dôsledne sa zaoberať argumentáciou tak žalobcu, ako aj všetkých žalovaných, dôsledne

vyhodnotiť sporné a zhodné tvrdenia strán sporu) a riadne zvážiť aj návrhy na vykonanie dokazovania, predložené stranami, aby prípadne nedošlo k ich formálnemu odmietnutiu s nedostatočným vysvetlením prečo neboli vykonané, za súčasného konštatovania neunesenia dôkazného bremena navrhujúcej strany (ako sa to stalo v tomto konaní).

62. Vzhľadom na zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu ustanovenia podľa § 420 písm. f) CSP (zakladajúceho prípustnosť i dôvodnosť dovolania žalobcu v dovolaní napadnutých výrokoch), nezaoberal sa najvyšší súd skúmaním prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), písm. b) a písm. c) CSP smerujúcej k riešeniu právnej otázky naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení, keďže preskúmanie právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi v tomto štádiu dovolacieho konania, vzhľadom na nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozhodnutí, nie je ani možné.

63. Kľúčovým pre prípadné budúce posúdenie správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom bude vysporiadanie sa konajúcich súdov s možnosťou uplatnenia určovacej žaloby, vrátane riadneho odôvodnenia svojich rozhodnutí a v závislosti od posúdenia tejto otázky vysporiadanie sa s argumentáciou žalobcu smerujúcou k posúdeniu preukázania existencie naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti Dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG, resp. jej čl. 6 a určení, že žalobca je jediným oprávneným prevádzkovateľom a správcom majetku VEG. Dovolací súd ešte k posudzovaniu otázky naliehavosti právneho záujmu okrajom poukazuje na svoju rozhodovaciu prax, na ktorú sa odvolával aj žalobca v podanom dovolaní (sp. zn. 5Cdo/31/2011, 5Obdo/51/2011, 6Cdo/392/2013 a sp. zn. 2ObdoV/11/2019), z ktorej vyplýva, že ani prípadná možnosť podať žalobu na plnenie nevylučuje automaticky naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby. Určovacia žaloba a rozhodnutie súdu o určení existencie alebo neexistencie práva alebo právneho vzťahu v prípadoch, kedy môže vytvoriť pevný základ vzťahu medzi stranami sporu, môže mať význam i v prípade, že je možné podať žalobu na plnenie (okrem iného aj tým, že sa ním predíde žalobe na plnenie). Zdôrazňuje tiež, že otázku existencie, resp. neexistencie naliehavého právneho záujmu treba posudzovať s ohľadom na právny záujem žalobcu a odstránenie právnej neistoty, nie žalovaného, ktorého záujem je pri posudzovaní tejto otázky irelevantný.

64. Dovolací súd v bodoch nižšie pokračuje posúdením dôvodnosti dovolania žalovaného 4/, ktorý uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP namietajúc, že odvolací súd odmietnutím jeho dovolania podaného proti rozsudku súdu prvej inštancie, znemožnil jeho osobe, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva.

64.1. Dovolací súd vo všeobecnosti konštatuje predovšetkým, že ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Zároveň zdôrazňuje, že vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP je základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné, to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (porovnaj R 19/2017). Ak táto podmienka nie je splnená, dovolací súd už neposudzuje prípustnosť dovolania z hľadiska existencie dovolateľom namietanej vady zmätočnosti a je irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo. Aj Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 275/2018 uviedol, že „Ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t.j. proti rozhodnutiu majúcemu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t.j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej... Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním (t.j. rozhodnutie o odmietnutí dovolania alebo o zastavení odvolacieho konania)...“

64.2. Dovolací súd sa preto v prvom rade zaoberal tým, či rozhodnutie odvolacieho súdu (v časti jeho

výroku IV., majúceho povahu uznesenia) spĺňa atribút rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. V danom prípade je dovolaním žalovaného 4/ napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v časti výroku IV., ktorým odmietol odvolanie označenej sporovej strany podľa § 359 a § 386 písm. b) CSP ako odvolanie podané neoprávnenou osobou, s poukazom na ktorú okolnosť dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu predstavuje vo vzťahu k žalovanému 4/ rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom končí, preto dovolaciemu prieskumu môže byť podrobené.

64.3. V prípade podania odvolania je bezpochyby povinnosťou odvolacieho súdu skúmať, či rozhodnutím, proti ktorému odvolanie smeruje, bolo rozhodnuté v prospech či neprospech odvolateľa, v tomto prípade žalovaného 4/, čo sa aj stalo, keď odvolací súd konštatoval, že žalovaný 4/ vystupoval na strane žalovanej sporovej strany a vzhľadom na skutočnosť, že žaloba žalobcu bola zamietnutá, je nutné z hľadiska úspechu v konaní považovať žalovaného 4/ za úspešnú stranu konania, keďže nebolo rozhodnuté v jeho neprospech.

64.4. Kto je oprávnený podať odvolanie, rieši vo všeobecnosti ustanovenie § 359 CSP, podľa ktorého odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Výkladom opaku možno konštatovať, že strana, v prospech ktorej bolo rozhodnutie vydané, odvolanie podať nemôže, keďže z povahy vecí vyplýva, že jej odvolanie by nemalo náležitosti, ktoré zákon na podanie odvolania vyžaduje (§ 363 CSP). Takéhoto účastníka (sporovú stranu) nemožno považovať za oprávnenú osobu. Existencia ujmy spôsobenej napadnutým rozhodnutím je totiž podmienkou subjektívnej prípustnosti odvolania, pričom túto ujmu je potrebné posudzovať výlučne z hľadiska procesného s tým, že sa musí vychádzať z výroku rozhodnutia napadnutého odvolaním (viď Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol., Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2026, 1291 s.). Odvolaním žalovaného 4/ bol napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 23Cb/163/2008-3045 z 5. marca 2019, ktorým bola žaloba, ktorou sa žalobca domáhal vyslovenia neplatnosti Dohody voči žalovaným, zamietnutá, ktorá okolnosť znamená (ako správne konštatoval aj súd odvolací v bode 63. odôvodnenia svojho rozsudku), že nebolo rozhodnuté v neprospech žalovaného 4/.

64.5. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že v procesnom postupe odvolacieho súdu nebolo zistené žiadne také pochybenie pri odmietnutí jeho odvolania, v dôsledku ktorého by sa žalovanému 4/ znemožnilo uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Keďže namietaná vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP v konaní odvolacieho súdu (vo vzťahu k žalovanému 4/) nebola zistená, je dovolanie podané jeho osobou neprípustné a zároveň nedôvodné, preto ho dovolací súd podľa § 447 písm. c) odmietol.

65. Vo vzťahu k žalovanému 3/ dovolací súd dovolacie konanie zastavil, nakoľko počas dovolacieho konania stratil spôsobilosť byť účastníkom konania.

65.1. Podľa § 438 ods. 1 CSP, na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

65.2. Podľa § 161 ods. 1 a 2 CSP, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

65.3. Podľa § 61 CSP, procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

65.4. Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

65.5. Podľa § 64 CSP, ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

65.6. Podľa § 66 CSP, ak strata procesnej subjektivity nastane až po vyhlásení rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, postupuje súd podľa § 63 a § 64; vyhláseným rozhodnutím zostáva súd viazaný.

65.7. V zmysle § 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby.

65.8. Podľa § 19 ods. 2 Občianskeho zákonníka, právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak.

65.9. Podľa § 19a ods. 2 Občianskeho zákonníka, právnické osoby, ktoré sa zapisujú do Obchodného registra, môžu nadobúdať práva a povinnosti odo dňa účinnosti zápisu do tohto registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak.

65.10. Podľa § 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka, právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak.

65.11. Podľa § 68 ods. 1 Obchodného zákonníka, spoločnosť zaniká ku dňu výmazu z obchodného registra, ak tento zákon neustanovuje inak.

65.12. Predpokladom toho, aby konanie mohlo prebehnúť a súd mohol rozhodnúť, je splnenie procesných podmienok (§ 161 ods. 1 CSP), ktoré je súd povinný skúmať ex offio, a to v každom štádiu konania. Medzi takéto podmienky patrí aj skúmanie skutočnosti, či subjekty, s ktorými koná, sú spôsobilé byť stranami sporu.

65.13. Spôsobilosť byť účastníkom konania je jednou zo základných podmienok konania. Rozumie sa ňou mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon účastníkovi priznáva. Zákon odkazuje na hmotné právo, preto procesnoprávna subjektivita splýva so subjektivitou hmotnoprávnou. Otázku hmotnoprávnej subjektivity rieši predovšetkým Občiansky zákonník v spojitosti s Obchodným zákonníkom. Ak v priebehu konania (aj dovolacieho) bola právnická osoba vymazaná z obchodného registra bez určenia právneho nástupníctva (stratila procesno-právnu spôsobilosť), v konaní nastala skutočnosť, ktorá sa nedá odstrániť (neodstrániteľná podmienka konania), v dôsledku ktorej súd musí konanie zastaviť.

65.14. Ako vyplýva z výpisu z Obchodného registra Mestského súdu Bratislava III, oddiel Pš, vložka číslo: 18/B, žalovaný 3/ bol z obchodného registra vymazaný dňom 6. marca 2025, s uvedeným dôvodom výmazu: dobrovoľný výmaz, bez právneho nástupcu, čím stratil procesnú subjektivitu.

65.15. Keďže žalovaný 3/ ako jedna z procesných strán v priebehu dovolacieho konania zanikol bez právneho nástupcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 438 CSP v spojení s § 62, § 64 a § 66 CSP dovolacie konanie voči jeho osobe zastavil.

66. O nároku na náhradu trov v zastavenej časti dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP a contrario a právo na náhradu trov v zastavenej časti dovolacieho konania nepriznal žiadnej zo strán konania.

67. Podľa § 453 ods. 3 CSP ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania. Preto dovolací súd o trovách dovolacieho konania v zrušenej časti rozhodnutia týkajúcej sa žaloby voči žalovaným 1/, 2/ a 4/ nerozhodoval a rozhodne o nich súd nižšej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

68. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.